

Tekst 2

Of een megaseller, of bijna niets

(1) Onwaarschijnlijke aantallen zijn er verkocht van de *Vijftig tinten*-trilogie¹⁾, die misschien wel op weg is om het best verkochte boek in de historie te worden, op de Bijbel na dan. Ook boeken over voetballers doen het met sinterklaas en kerst buitengewoon goed, net als het laatste kookboek van de bekende televisiekok Jamie Oliver.

(2) Daarna wordt het echter heel snel heel veel minder. 'Damesporno, de voetballers en koken, daar moeten we het van hebben en dan houdt het ook op', zegt literair agent²⁾ Paul Sebes. 'Als je alle andere verkochte boeken bij elkaar optelt, is die stapel kleiner dan die onvoorstelbare *Vijftig tinten*-hype. Midsellers bestaan steeds minder. Het is een megaseller, of het is bijna niks.'

(3) De teruglopende omzetten zijn zichtbaar in de winkelstraten. Volgens onderzoeksbureau Locatus daalde het aantal boekwinkels vorig jaar tot 728: 519 zelfstandige en 209 als onderdeel van een keten. Dat zijn er 38 minder dan aan het begin van het jaar. Ruim 40 miljoen euro minder omzet en krap vijf procent minder boekwinkels – het is niet leuk, maar de schade voor het boekenvak is nog te overzien.

Misschien blijven grote drama's de branche ook wel bespaard, want december was volgens de eerste schattingen redelijk goed. De feestmaand is essentieel voor de branche. De verkopen voor sinter-

klaas en kerst maken voor menig boekhandelaar en uitgever het verschil tussen stoppen of doorgaan.

(4) Bij literaire uitgevers groeien de zorgen. 'Het gaat dramatisch slecht', zegt een redacteur van een uitgeverij, die niet met zijn naam in de krant wil. 'Vroeger had je titels waarvan er altijd wel een stuk of tienduizend verkocht werden. Nu zijn dat er nog geen duizend. Dan kom je niet eens uit de kosten. Er gaan straks uitgevers failliet, of er komen meer fusies.'

(5) Om dat te voorkomen, beknipten de uitgevers op de kosten. Voorschotten voor auteurs worden verlaagd of geschrapt en beursbezoek wordt kritisch bekeken. 'Londen, Frankfurt en twee keer New York, dat was tot voor kort vrij normaal. Nu niet meer', zegt Paul Sebes. 'Ik hoorde onlangs van een uitgeverij waar twee vertrokken redacteuren niet worden vervangen. Bij een literaire uitgeverij is dat zomaar een vijfde van het personeel.'

(6) Uitgevers lijken verder te bezuinigen door eindelijk echt minder nieuwe titels op de markt te brengen. Dat beloven ze al jaren, omdat iedereen vindt dat er te veel matige boeken verschijnen, die het zicht ontnemen op het hoogstaande en belangrijke werk. Meulenhoff meldde vorig jaar al een derde minder te gaan uitbrengen, andere

80 uitgevers lijken nu ook het mes te
zetten in de 'spaghettimethode':
zoveel mogelijk uitgeven in de hoop
dat er een bestseller tussen zit.
(7) Sebes maakt zich er zorgen
85 over dat literaire fictie het slacht-
offer wordt van deze trend. Ook
veelbelovende debutanten komen
dan nog moeilijker aan de bak. Hij
houdt naar eigen zeggen het hoofd
90 boven water door heel hard te
werken en heel zuinig aan te doen.
'Komend jaar wordt dat nóg harder
werken, nóg zuiniger aan doen en
steeds nieuwe wegen zoeken. Zo
95 werken we vaker samen met film-
en documentairemakers.'
(8) Er wordt veel gesproken over
e-books, maar verkocht worden ze
in Nederland nog maar in
100 bescheiden mate: de omzet van de
elektronische boeken voor tablets

en e-readers verdubbelde vorig jaar
weliswaar, maar dat was een
stijging van 1,5 naar 3 procent van
105 het totaal. Er zijn hier minder
apparaten en vooral ook veel
minder titels beschikbaar dan in de
Verenigde Staten en Groot-
Brittannië, waar het digitale boek de
110 papieren versie soms al passeert.
Hans Janssen, directeur van
Unieboek/het Spectrum, dat ook
een eigen e-bookcatalogus heeft,
denkt dat het papieren boek nooit
115 helemaal zal verdwijnen, net als de
zelfstandige boekwinkel.
'Boekwinkels die op de sociale
media zitten, die goed advies geven
en die ervoor zorgen dat er altijd
120 wat te beleven is in en rond de
zaak, die doen het ondanks de
crisis gewoon goed.'

naar: Wilco Dekker, de Volkskrant, 10 januari 2013

Wilco Dekker is verslaggever economie bij de Volkskrant.

noot 1 De *Vijftig tinten*-trilogie is een erotische trilogie van E.L. James, waarvan alleen in Nederland al meer dan een miljoen exemplaren zijn verkocht en wereldwijd meer dan 100 miljoen.

noot 2 Een literair agent probeert nieuw literair talent te ontdekken en er een uitgever voor te vinden.

Tekst 2 Of een megaseller, of bijna niets

1p 16 Welke opmerking sluit het best aan bij de inleiding (aline'a's 1 en 2) van de tekst 'Of een megaseller, of bijna niets'?

De inleiding bestaat voornamelijk uit

- A de constatering dat het niet slecht gaat in de boekenbranche.
- B de introductie van belangrijke personen in de boekenbranche.
- C een aanduiding van het huidige probleem in de boekenbranche.
- D een voorbeeld van succesvolle genres in de boekenbranche.

'Om dat te voorkomen, beknibbelen de uitgevers op de kosten.'
(regels 56-57)

3p 17 Op welke vier manieren doen ze dat, volgens de tekst?
Gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

'Sebes maakt zich er zorgen over dat literaire fictie het slachtoffer wordt van deze trend.' (regels 84-86)

2p 18 Op welke twee manieren wordt literaire fictie het slachtoffer?
Gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

- 1p 19 Welke van de onderstaande zinnen drukt het best uit wat de hoofdgedachte is van de tekst 'Of een megaseller, of bijna niets'?
- A De teruglopende boekenverkoop heeft negatieve gevolgen voor het aanbod van literaire uitgeverijen.
  - B De toekomst van het boekenvak is afhankelijk van een toenemende verkoop van e-books.
  - C Om het teruglopen van de boekenverkoop tegen te gaan, zoeken uitgevers steeds vaker naar bestsellers.
  - D Uitgevers van literaire werken organiseren steeds vaker activiteiten om de boekenverkoop te stimuleren.
- 1p 20 Welke van de onderstaande beweringen is het meest van toepassing op de tekst 'Of een megaseller, of bijna niets'?
- In de tekst wordt een
- A bezuinigingsvoorstel voor boekhandels geschetst en wordt een aantal uitwerkingen daarvan concreet gemaakt.
  - B crisis in de boekenwereld geschetst en wordt door een aantal personen een toelichting daarop gegeven.
  - C probleem van de boekenbranche geschetst en wordt door de auteur een aantal oplossingen daarbij voorgesteld.
  - D toekomstbeeld voor het boekenvak geschetst en wordt een aantal alternatieven daarvoor gegeven.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.